

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR	7
İÇİNDEKİLER.....	9
RESİM, ÇİZELGE VE ŞEKİLLER DİZİNİ	15

BİRİNCİ BÖLÜM EL YAZISI İNCELEMESİ

1. YAZININ TANIMI VE TARİHÇESİ	18
1.1. Yazının Tanımı	19
1.2. Yazının Tarihçesi.....	20
2. YAZIM TARZLARI	22
2.1. Büyük Harf Yazısı	22
2.2. Küçük Harf Yazısı	23
2.3. Bağlantılı Yazı (El Yazısı).....	24
2.4. Rakamlar	25
3. EL YAZISININ NİTELİKLERİ	26
3.1. Yazının Yapısal Nitelikleri	27
3.2. Yazının Kişiye Özgü Nitelikleri	28
4. YAZANI BELLİ OLMAYAN YAZININ AİDİYET TESPİTİ	29
4.1. Samimi Yazilar	30
4.2. Huzurda Alınmış Mukayese Yazilar	31
5. YAZININ TASNİFİ	32
6. DEĞİŞTİRME GAYRETİ İÇERİSİNDE YAZILAN YAZILAR	33
7. İKİZLERİN EL YAZISI.....	34
8. EL YAZISININ ADLİ BİLİMLERDE İLK KULLANIMI	35
9. YAZILARIN KARŞILAŞTIRILMASI VE KANAAT BEYANI.....	35
10. EL YAZISI KARŞILAŞTIRMALARINDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR.....	37
BÖLÜM KAYNAKÇASI	40

İKİNCİ BÖLÜM İMZA İNCELEMESİ

1. İMZANIN TANIMI	44
2. İMZANIN YAPISI	46

3. YASALARIMIZDA İMZA.....	47
3.1. Soyadı Kanunu	48
3.2. Türk Borçlar Kanunu	48
3.3. Türk Ticaret Kanunu.....	49
3.4. Noterlik Kanunu	49
3.5. İcra İflas Kanunu.....	49
4. İMZANIN KANUNI UNSURLARI	50
5. ORİJİNAL İMZALAR VE ÖZELLİKLERİ	51
6. GERÇEK İMZALARIN KALIGRAFİK ÖZELLİKLERİ	52
6.1. İşleklik	52
6.2. Sürekllilik.....	52
6.3. Tutarlılık.....	53
6.4. Gerçek İmzaların Kaligrafisini Etkileyen Faktörler.....	53
6.4.1. Yaşlılık ve Hastalık:.....	53
6.4.2. Zaman Farkı	54
6.4.3. Eğitim Seviyesi	55
6.4.4. Günlük Olaylar ve Sosyal-Psikolojik Durumlar	56
6.4.5. Özen Göstermeme.....	56
7. İMZALARIN ANALİZİNDE DİKKATE ALINACAK FAKTÖRLER.....	57
8. İMZA SAHTECİLİĞİ TÜRLERİ VE SAHTELİK ARIZALARI.....	58
8.1 Sahte İmzaların Oluşturuluş Süreci	58
8.2. İmza Sahteciliği Türleri	59
8.2.1. Üsten Kopya Usulü ile İmza Sahteciliği	61
8.2.1.1. Doğrudan Doğruya Üzerinden Gitme	61
8.2.1.2. Karbon Kâğıdı Kullanılarak Atılan Sahte İmzalar	62
8.2.1.3. Kopya Kâğıdı Kullanılarak Atılan Sahte İmzalar	62
8.2.1.4. Referans Çizgiler Kullanılarak Atılan Sahte İmzalar	62
8.2.2. Bakarak Kopya Usulü ile İmza Sahteciliği.....	63
8.2.3. Serbest Taklit Usulü ile İmza Sahteciliği	64
8.2.4. İmzalı Pul Nakli ile Sahtecilik:	64
8.2.5. Bilgisayar Yardımıyla Oluşturulan Sahte İmzalar	65
8.2.6. Uydurma Sahte İmzalar	66
9. İMZA KARŞILAŞTIRMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR.....	66
10. SAHTE İMZALARIN TESPİT EDİLMESİ.....	67
11. İNCELEME KONUSU (ŞÜPHELİ) OLAN GERÇEK İMZALAR	69

11.1. Hatırlanamayan İmzalar	70
11.2. Hileyle Elde Edilen İmzalar	70
11.3. İnkâr Kasti İle Atılı Bulunan İmzalar.....	70
12. İMZANIN İNCELEME AŞAMALARI	71
13. İMZA ATAN KİŞİLERİN DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR.....	71
<i>BÖLÜM KAYNAKÇASI .....</i>	75

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KÂĞIDIN YAPISI VE İNCELEME YÖNTEMLERİ

1. KÂĞIDIN TANIMI VE YAPISI.....	78
1.1. Kâğıdin Tanımı.....	78
1.2. Kâğıdin Ham Maddesi	80
2. KÂĞIDIN YAPIMI	81
2.1. Kâğıt Hamuru	81
2.1.1. Mekanik Odun Hamuru Üretimi.....	81
2.1.2. Kimyasal Odun Hamuru Üretimi	82
2.1.3. Yarı Kimyasal Odun Hamuru Üretimi	83
3. KÂĞIT YAPIMINDA KULLANILAN YARDIMCI MADDELER	83
4. KÂĞIDIN FABRİKADA YAPIMI.....	84
<i>BÖLÜM KAYNAKÇASI .....</i>	85

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KÂĞIT FİZİĞİ

1. BELGEYİ TAHRİP ETMEYEN FİZİKSEL ÖZELLİKLER.....	88
1.1. Yapısal Özellikler	88
1.1.1. Gramaj (m^2 Ağırlık)	88
1.1.2. Kalınlık, Yoğunluk ve Hacimlilik.....	89
1.1.3. Yüzey Düzgünlüğü.....	90
1.1.4. Hava Geçirgenliği	90
1.1.5. Rutubet İçeriği	91
1.1.6. Boyutsal Kararlılık	91
1.1.7. Formasyon	91
1.1.8. İki Yüzlülük	92
1.1.9. Yapısal Düzensizlik	92
1.2. Kağıdın Optik Özellikleri	92

1.2.1. Beyazlık.....	93
1.2.2. Opaklık.....	93
1.2.3. Parlaklık	94
2. BELGEYİ TAHRİP EDEN FİZİKSEL ÖZELLİKLER	94
2.1. Yırtılma Direnci	94
2.2. Yırtılma indisı	95
2.3. Patlama Direnci.....	96
2.4. Çekme Direnci, Kopma Uzunluğu ve Gerilme	97
2.4.1. Yaş Çekme Direnci	98
2.5. Çift Katlama Direnci	98
<i>BÖLÜM KAYNAKÇASI.....</i>	99

BEŞİNCİ BÖLÜM

BELGELERDE KULLANILAN TEMEL GÜVENLİK UNSURLARI

1. BELGELERDE UYGULANAN TEMEL GÜVENLİK UNSURLARI.....	102
2. GÜVENLİK UNSURLARININ TEMEL NİTELİKLERİ.....	103
3. GÜVENLİ KÂĞIT	103
4. ÜRETİMİ ESNASINDA KÂĞIDA EKLENEN GÜVENLİK UNSURLARI.....	104
4. 1. Flüoresans Özelliği	104
4.2. Kılcal lifler.....	105
4.2.1. Renkli Kılcal Lifler	105
4.2.2. Flüoresans Veren Kılcal Lifleri.....	106
4.3. Planşetler (Konfetti).....	107
4.4. Filigran	107
4.5. Emniyet Şeridi (Teli)	108
<i>BÖLÜM KAYNAKÇASI.....</i>	109

ALTINCI BÖLÜM

BELGE İNCELEMESİNDEN KULLANILAN TEMEL İŞIK KAYNAKLARI VE CİHAZLAR

1. BELGE İNCELEMESİNDEN KULLANILAN TEMEL İŞIK KAYNAKLARI İLE YAPILAN İNCELEME.....	111
1.1. Üstten Uygulanan Işık:	111
1.2. Yatay Işık	112
1.3. Altta Gelen Işık.....	113
1.4. Ultraviyole (UV) Işık	113

2. BELGE İNCELEMESİİNDE KULLANILAN TEMEL CİHAZLAR	115
2.1. Birinci Kontrol Seviyesi	115
2.2. Birinci Kontrol Seviyesindeki Bir Belgenin İncelenmesi.....	115
2.1.1. Katlanabilir Lup	116
2.1.2. UV- Lamba	116
2.1.3. Küçük Pens.....	117
2.1.4. 3M Lamba	117
2.1.5. Mühür Mukayese Şablonu.....	117
2.1.6. Taşınabilir Optik Aletler	118
2.2. İkinci Kontrol Seviyesi.....	118
2.2.1. Doküman İnceleme Cihazları	119
2.2.2. Masa Stereo Makroskopu.....	119
2.3. Üçüncü Kontrol Seviyesi.....	119

YEDİNCİ BÖLÜM

TEMEL SAHTECİLİK

1. BELGE NEDİR?	122
1.1. 5237 Sayılı Yasa Gerekçesinde Belge (TCK 204)	124
2. BELGENİN UNSURLARI.....	125
3. BELGE TÜRLERİ.....	125
3.1. Resmî Belgeler.....	126
3.2. Özel Belgeler	126
3.3. Resmî Belge Hükümündeki Özel Belgeler.....	126
4. SAHTECİLİK.....	127
4.1. Bütünüyle Yapılan Sahtecilik	128
4.2. Kısmi Sahtecilik.....	131
4.2.1. İlave Suretiyle Yapılan Sahtecilik.....	132
4.2.2. Sürşarj Yöntemiyle Yapılan Sahtecilik	133
4.2.3. Silme	134
4.2.3.1. Fiziksel Silme.....	134
4.2.3.2. Kimyasal Silme	135
4.2.4. Fotoğraf Değişikliği	136
4.2.5. Karalama	138
4.2.6. Lekeleme.....	139
4.2.7. Yırtma ve yakma	139

4.3. Kısımlı Sahteciliğin Yapılış Amaçları	139
4.3.1. Zaman Yönünden.....	139
4.3.2. Anlam Yönünden	140
4.3.3. Değer Yönünden.....	140
4.3.4. Fotoğraf Değişikliği Yönünden:.....	140
4.4. Diğer Sahtecilik Çeşitleri:	140
4.4.1. Uydurma Suretiyle Oluşturulan Belgeler.....	140
4.4.2. Hayalî Belgeler.....	141
4.4.3. Kamuflaj Belgeler.....	141
4.4.4. Sahte Belgelere İstinaden Alınan Belgeler.....	142
5. SAHTECİLİĞİN YASAL BOYUTU	142
BÖLÜM KAYNAKÇASI.....	146

SEKİZİNCİ BÖLÜM MÜHÜR VE KAŞE SAHTECİLİĞİ

1. RESMÎ MÜHÜRÜN TANIMI.....	147
2. MÜHÜR STANDARDININ TESPİTİ.....	148
3. MÜHRÜN STANDART ÖZELLİKLERİ	149
3.1. Tek Satırlı Mühür Ölçüleri Dökümü.....	150
3.2. İki Satırlı Mühür Ölçüleri Dökümü.....	150
3.3. Üç Satırlı Mühür Ölçüleri Dökümü	151
4. MÜHÜR KAŞE İZİ İNCELEME YÖNTEMLERİ	151
4.1. Milimetrik Mesafelerin Ölçülmesi Suretiyle İnceleme	152
4.2. Üst Üste Çakıştırmak Suretiyle İnceleme	153

DOKUZUNCU BÖLÜM İĞFAL (ALDATMA) KABİLİYETİ

1. İĞFAL (ALDATMA) KABİLİYETİ	155
1.1. Madde Gerekçesi İğfal (TCK 204)	156
2. İĞFAL KABİLİYETİNİN TESPİTİ	156
2.1. Uzman Kişi/Kurum Tarafından Belirlenme Şartı	157
2.2. İşlenen Suç Türünün Değişeceği Hususu.....	158
2.3. Objektif Kriterlere Dayandırılarak Karar Verilmesi Gerektiği.....	159
2.4. İğfal Kabiliyetinin Kim Tarafından Tespit Edileceği Hususu.....	160

RESİM, ÇİZELGE VE ŞEKİLLER DİZİNİ

Resim 1.2	Büyük "K" harfinin yaygın kullanılan tersim şekilleri	23
Resim 1.3	Küçük "k" harfinin yaygın tersim şekilleri	23
Resim 1.4	"a" harfinin farklı kişiler tarafından yapılmış farklı tersim şekilleri.....	24
Resim 1.5	Bağlantılı el yazısının görünümü.....	24
Resim 1.6	"k" harfinin yeni tersim tarzı	25
Resim 1.7	"8" rakamının yaygın olarak kullanılan tersim türleri	25
Resim 1.8	Değiştirme gayreti içinde yazılmış yazının görünümü	33
Resim 1.9	Değiştirme gayreti olmadan normal yazılan yazının görünümü	34
Resim 2.1	Yazı tarzında atılmış imza	46
Resim 2.2	Şekilsel tarzda atılmış imza	47
Resim 2.3	Basit tarzda atılmış imza	47
Resim 2.4	İmzanın zamana bağlı değişkenliği	55
Resim 2.5	Üstünden kopya yöntemiyle atılmış imzanın görünümü	63
Resim 2.6	İnkâr kastıyla atılan imza ve şahsin orijinal imzası.....	71
Resim 3.1	Papiro.....	79
Resim 3.3	Tsai Lun.....	80
Resim 3.4	Sonsuz Elek Görüntüsü	84
Resim 4.1	Hassas terazi (Kaynak: Ataç, 2004)	88
Resim 4.2	Kalınlık ölçme cihazı (Kaynak: Ataç, 2004).....	89
Resim 4.3	Yüzey düzgünlüğü ölçüm cihazı (Kaynak: Ataç, 2004).	90
Resim 4.4	Beyazlık ve opaklık ölçüm cihazı (Kaynak: Ataç, 2004).....	93
Resim 4.5	Yırtılma direnci ölçüm cihazı (Kaynak: Ataç, 2004).....	97
Resim 4.6	Gerilme direnci ölçüm cihazı (Kaynak: Ataç, 2004).	97
Resim 4.7	Çift katlama direnci ölçüm cihazı (Kaynak: Ataç, 2004).....	98
Resim 5.1	Flüoresans özelliği	105
Resim 5.2	Renkli kılcal lifler.....	106
Resim 5.3	Flüoresans veren kılcal lifler	106
Resim 5.4	Planşetler.....	107
Resim 5.5	Filigran görüntüleri	108
Resim 5.6	Sahte filigran görüntüsü	108
Resim 5.7	Emniyet teli görüntüsü	109
Resim 6.1	Katlanabilir lup.....	116
Resim 6.2	UV lamba	116
Resim 6.3	Küçük pens	117
Resim 6.4	3M lamba	117

Resim 6.5	Mühür şablonu	117
Resim 6.6	Taşınabilir Optik Cihaz	118
Resim 6.7	Belge inceleme cihazları (Kaynak: http://forentek.net/m900)	118
Resim 6.8	Işık kaynaklarıyla yapılan inceleme	120
Resim 6.9	Gelişmiş belge inceleme cihazları	120
Resim 7.1	Ayna üzerine yazılmış inceleme konusu yazının görüntüsü.....	123
Resim 7.2	Külliyen sahte olarak düzenlenmiş vize etiketi	130
Resim 7.3	Külliyen sahte olarak oluşturulmuş araç tescil belgesinin UV ışık altındaki görünümü	130
Resim 7.4	Senet üzerinde yapılan ilave	132
Resim 7.5	Kazi-Kazan üzerinde yapılan sahtecilik	133
Resim 7.6	“3” rakamının “8” rakamına dönüştürülmesinin görünümü.....	133
Resim 7.7	Senet üzerinde yapılan sürşarj.....	134
Resim 7.8	Çek üzerinde yapılan fiziksel silinti görünümü	135
Resim 7.9	Çek üzerinde yapılan silintinin SPOT ışık kaynağı altındaki görünümü.....	135
Resim 7.10	Fotoğraf üzerine fotoğraf yapıştırma.....	136
Resim 7.11	Lamine açılarak yapılan fotoğraf değişikliği	136
Resim 7.12	Lamine ile birlikte kesilerek fotoğraf değişikliği.....	137
Resim 7.13	Fotoğraf değişikliği.....	138
Resim 7.14	Karalanmış bir belge ve altında yazan ibarenin görünümü	138
Resim 7.15	Yanmış bir belge parçasından elde edilmiş görüntü	139
Resim 7.16	Dünya Servis Pasaportu	141
Resim 7.17	Kamuflaj sahteciliğine örnek pasaport	141
Resim 7.18	Sahte belgeye gerçek belge çıkarma	142
Resim 8.1	Tarihsel mühür örnekleri	147
Resim 8.2	Tek satırlı mühür	150
Resim 8.3	İki satırlı mühür.....	150
Resim 8.4	Üç satırlı mühür	151
Resim 8.5	Orijinal ve sahte mühür izi görüntüsü	153
Resim 8.6	Baskı ile oluşturulmuş mühür izinin detay görüntüsü	153
Resim 8.7	Soğuk mühür izi karşılaştırmasında kullanılan cimbız görüntüsü	154
Resim 8.8	Mühür karşılaştırmasının şematik görüntüsü	154
Resim 8.9	Ön ve arka yüzeyden cimbız ile mührün karşılaştırılması	154
Şekil 7.1	Belgede sahteciliğinin bölümleri.....	128
Şekil 7.2	Kısmi sahteciliğin yapılmaya yöntemleri.	132
Şekil 7.3	Belge üzerinde yapılan silme çeşitleri.....	134
Şekil 7.4	Kısmi sahteciliğin yapılış amaçları.....	139
Şekil 8.1	Mühür sahteciliği	152